

МОЯ ОБОРОНА

Сучасна реальність потребує вдосконалення курсів з безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення, особливо – в системі підготовки майбутніх педагогів. У цьому переконані науковці Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова.

У листопаді в університеті було відкрито нову кафедру – цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності. Це – втілення в життя ініціативи ректора університету **Віктора Андрущенка** та рішення Вченої ради вишу. Вони підтримують і реалізують вересневі постанови Ради національної безпеки і оборони, Кабінету Міністрів, Міністерства освіти і науки про посилення компонента цивільного захисту в навчально-виховному процесі.

Сьогодні студенти різних спеціальностей разом з іншими предметами вивчають чотири нормативні дисципліни: «Безпека життєдіяльності», «Цивільний захист населення», «Охорона праці» та «Охорона праці в галузі».

– Згідно з новим Законом «Про вищу освіту» повноваження щодо визначення співвідношення аудиторних і самостійних занять, форм контролю й навіть переліку певних дисциплін передані вищим навчальним закладам. Завдання кафедри цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності – забезпечити практичну реалізацію державної політики в галузі безпеки та захисту населення шляхом формування готовності до такої діяльності майбутніх фахівців, – каже завідувач кафедри, професор **Світлана Шмалей**. – Один із перспективних напрямів розвитку кафедри – це створення Школи безпеки життєдіяльності, яка орієнтуватиметься не лише на покоління, що підрастає, а й на батьків, громадськість, регіональні особливості умов проживання тощо. Тобто передбачається розширення традиційної освіти і формування простору безпеки.

За словами фахівця, у школі раз на два тижні доцільно проводити гурткову роботу за напрямом «Захист Вітчизни», її ефективність її залежатиме від наповненості сучасним змістом, а також новітніх технологій навчання. Майбутні педагоги повинні бути готові до цього. А тому освітні програми підготовки фахівців мають коригуватися відповідно до сучасних вимог суспільства. Світлана Вікторівна розповіла, що вищий навчальний заклад не залишається осторонь подій в освіті, а оперативно реагує на документи, що знаходяться на громадському обговоренні в МОН.

– Шкільну програму «Захист Вітчизни» треба наповнити актуальними знаннями, роз-

ширити практичну складову. Це можуть бути, наприклад, інтерактивні форми: заняття типу «сталкінга» – коли молода людина опиняється в нестандартній ситуації життєзабезпечення. Готовність до уміння діяти в екстремальних ситуаціях важлива не лише для самоорганізації. Це – здатність узяти на себе відповідальність за життя інших людей, і як наслідок – організувати надання допомоги тим, хто її потребує.

ЗАВЖДИ ГОТОВИЙ!

Склад кафедри цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності – це п'ять

штатних викладачів. Серед них – медик-токсиколог, педагог зі значним досвідом роботи у соціальних закладах (що також надають медичний супровід), спеціалісти, які ґрунтовно вивчають питання екології. Педагогічний колектив орієнтується саме на інтегративні навчальні дисципліни – безпеку життєдіяльності та цивільний захист населення.

– Молоді люди відчувають тривожність суспільства, швидкість змін, зокрема її деструктивних. Опинившись в епіцентрі подій, побачивши їх на власні очі, студенти з більшою відповідальністю та зацікавленістю ставляться до згаданих навчальних дисциплін, – розповідає Світлана Вікторівна, яка є головою громадської організації «Центр еколого-валеологічних ініціатив». – Адже те, що здавалося колись примарним, стало реальністю. Нині ми формуємо відеотеку й банк матеріалів – їх студенти створюють самі. Зауважу, що вони дуже оригінально визначають сенс, здавалося б, стандартних тем, наприклад, долікарської допомоги. Сучасний контекст –

абсолютно інший. Він громадянський, патріотичний, гуманний. У молоді є потреба і готовність це засвоювати й реалізовувати. Наявна драматична реальність обумовлює різний характер способів презентації подібних матеріалів студентами: репортажі, рольові ігри, навчальні комікси тощо.

У новому навчальному році кафедра цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності пропонує інститутам Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова три авторські спецкурси, які доповнюють нормативні навчальні дисципліни: «Ергономічні особливості технологічних процесів», «Психофізіологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях», «Організація позашкільної освіти з життєзабезпечення у надзвичайних ситуаціях». Останній спецкурс

бутих педагогів надзвичайно важливими є теми щодо збереження здоров'я. «Наприклад, після лекції я зацікавилася темою безпеки харчових продуктів. Обрала її як наукову: досліджувала вплив генетично модифікованих продуктів на організм людини, їхню історію; робила презентацію на тему харчових небезпек. Мені як історички це цікаво. Свої на-

За словами студентки, на заняттях моделювалися ситуації, де вчитель і учні мали визначитися, чи готові вони до непередбачуваних подій. Оксана згадує:

– На практичних заняттях за різними сучасними методиками ми визначали тип свого темпераменту, рівень упевненості у собі, ступінь відчуття стресу, а також психологічну стійкість у напружених ситуаціях, рівень надійності. Тепер кожен з нас може уявити, як він реагуватиме на непередбачувані ситуації, яких потенційний помилка може припуститися та якими є шляхи уникнення більшості з них. Як мовиться, попереджений – отже озброєний.

– Ще донедавна студентам украї мало розповідали про безпеку під час масових акцій – навіть якщо вони мають позитивний характер, – говорить дівчина. – Проте усвідомлена участь у них найчастіше становить непередбачувану небезпеку для людини, тож у навчальну програму потрібно ввести якомога більше корисної інформації.

Дарина МАТАТ, «Освіта України»

МОЛОДЬ ВІДЧУВАЄ ТРИВОЖНІСТЬ СУСПІЛЬСТВА. А ОПИНІВШИСЬ В ЕПІЦЕНТРІ ПОДІЙ, ПОБАЧИВШИ ЇХ НА ВЛАСНІ ОЧІ, СТУДЕНТИ БІЛЬШ ВІДПОВІДАЛЬНО СТАВЛЯТЬСЯ ДО КУРСІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ – ГРОМАДЯНСЬКИЙ, ПАТРІОТИЧНИЙ, ГУМАННИЙ

створений для педагогів, психологів і соціальних працівників.

– Є дані щодо ймовірності травматичних ситуацій, тому важливо віднайти «стабільні вектори», знати чіткі моделі поведінки. Активним питанням є вивчення психофізіології екстремальних ситуацій. І додаткові спецкурси спрямовані саме на це, – зазначає Світлана Шмалей. – Ми розуміємо, що в молодих людей є потреба в таких знаннях та навичках, тому й пропонуємо широкий вибір спецкурсів у межах варіативної частини навчальних планів.

ПОСИЛЕНИЙ КОМПОНЕНТ

Оксана Богомаз навчається на третьому курсі НПУ. Вона – майбутній учитель історії та суспільствознавства – упевнена: кожен педагог повинен не лише досконало знати предмет, а й володіти практичними навичками з безпеки життєдіяльності. Вчитель має знати якомога більше про екстремальні ситуації та запобігання їм, адже часто від цього залежить безпека учнів та колег, а не тільки його власна.

– Зважаючи на дуже непросту ситуацію у країні, необхідно знати, як правильно себе захистити, як уберегтися, наприклад, від терактів. – Дівчина переконує: для май-

укові теми презентували й мої однокласники. В основному цікавилися надзвичайними ситуаціями. До речі, весь цей «банк напрацювань» ми згодом зможемо використовувати у роботі зі школярами».

Єдине офіційне видання МОН України

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗБІРНИК

та коментарі

МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Передплатний індекс: 68832

68832 ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА PEDPRESA.COM.UA

Видається з 1920 року.

У нашому журналі: рішення колегій, накази, типові навчальні плани, рекомендації та коментарі з питань вищої, професійної, середньої, початкової, дошкільної та позашкільної освіти.

Ціна 46,35 грн на місяць